

gens indtrængen på privates enemærker er hjemlet eller kan tænkes hjemlet, og over de hensyn, som må tages i betragtning, når sådan indtrængen tilrettelægges, er udvalget ikke i stand til at tage selvstændig stilling til, i hvilket omfang hensynet til ligningens effektivitet bør føre til hjemmel, til på stedet at skaffe sig de nødvendige bevismidler og til, i hvilket omfang dette bør kunne ske uden forudgående retskendelse.

Udvalget må derfor indskrænke sig til følgende bemærkninger:

1. Der findes allerede i en række af de bestående afgiftslove materiel hjemmel for, at toldvæsenet på stedet skaffer sig de nødvendige bevismidler, men uden at der her ved er taget stilling til, om dette kan ske uden retskendelse, hvis adgang nægtes. Det antages dog, at indholdet af omsætningsafgiftsloven og toldloven fører til, at der ikke kræves retskendelse til ransagninger inden for disse loves område, jfr. justitsministerens udtalelse i FT 1966-67, sp. 3760. Dette taler naturligvis for at tillægge indkomstskattemyndighederne en i hvert fald lige så vidtgående beføjelse. Dette synspunkt understøttes af, at finansministeren over for folketingsudvalget angående forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1971 m. fl. lovforslag (ad forslag 170, besvarelse af spørgsmål 48) har oplyst, at der siden 1967 har bestået et samarbejde mellem skattevæsenet og toldvæsenet. Finansministeren anmodede nemlig i en skrivelse tolddirektoratet om at foranledige, at toldvæsenets kontrolpersonale under varetagelsen af kontrollen med told- og forbrugsafgiftslovgivningen er opmærksom på forhold af betydning for skattevæsenet, og at træffe en ordning med Statens Ligningsdirektorat om oplysningernes videregivelse til skattevæsenet til brug i ligningsarbejdet. En tilsvarende skrivelse blev sendt til Statens Ligningsdirektorat. Samarbejdet har bl. a. givet sig udslag i, at toldvæsenet giver skattevæsenet oplysninger om manglende eller mangelfuldt ført regnskab, og at skattevæsenet giver toldvæsenet oplysninger om visse skønsmæssige indkomstforhøjelser. Herudover er det pålagt de lokale instanser at træffe aftale om gensidig udveksling af

andre oplysninger af betydning for kontroludøvelsen, f. eks. hvor en af parterne optager et regnskab til dyberegående revision, der forventes at medføre større efterbetaling af såvel afgifter som skat. Der kan endvidere henvises til FT 1969-70, sp. 7190.

2. Forudsætningen for, at et eventuelt krav om forudgående retskendelse, hvor vedkommende ikke samtykker i ransagningen, virkelig kan indeholde en beskyttelse, er, at det er muligt i lovteksten at fastlægge nogenlunde præcist, under hvilke betingelser ransagningskrav kan ske. Jo mere man ønsker at anvende undersøgelse af bøger og dokumenter på stedet som led i en rutinemæssig eller stikprøvemæssig kontrol med skatteligningen, jo ringere mulighed vil domstolene have for at vurdere det beføjede i anmodningen om ransagningskendelse. Såfremt man derfor fra lovgivningsmagtens side ønsker at give ligningsmyndighederne adgang til at gennemgå bøger og dokumenter på stedet efter et relativt frit skøn over det ligningsmæssigt hensigtsmæssige i sådan fremgangsmåde, må kravet om forudgående retskendelse betragtes som relativt betydningsløst og bør derfor næppe opretholdes.

3. I afvejningen bør endvidere indgå en overvejelse af, hvor kvalificeret et behov for ransagningskrav uden retskendelse man står over for. Skønnes der at være behov for uanmeldt eftersyn og øjemedet hermed må antages at være forspildt, hvis dette ikke umiddelbart kan gennemføres, og foreligger der oven i købet samtidig de under 2 angivne momenter, taler dette for at åbne adgang til ransagningskrav uden forudgående retskendelse.

4. Det er udvalgets principielle opfattelse, at der ved lov bør gennemføres visse grundlæggende bestemmelser om, hvorledes myndighedernes ransagningskrav skal foregå. Det er udvalgets hensigt at søge at opstille sådanne regler på grundlag af det indhentede materiale, som endnu ikke er færdigbearbejdet. Udvalget skal derfor anbefale, at skattemyndighederne indtil videre ved gennemførelsen af ransagningskrav følger de retningslinier, der er aftalt mellem finansministeren og justitsministeren, og som er gengivet ovenfor.